

Mały cud

Kielce

Nowe inwestycje, nowe możliwości – 2025 w Kielcach

- Stabilizacja ekonomiczna i rozwój – to słowa, które najlepiej oddają charakter przygotowanego projektu uchwały budżetowej na 2025 rok i Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2025-2048 – mówi prezydentka Kielc Agata Wojda

Rozwój terenów inwestycyjnych, remonty ulic, budowa dróg dla rowerów, modernizacja placów zabaw, programy społeczne dla kielczanek i kielczan, zakup zeroemisyjnych autobusów oraz rozwój terenów zielonych i rekreacyjnych. Przedstawione dokumenty zawierają szereg inwestycji w kluczowych obszarach.

- Sięgnijemy po wszystkie fundusze zewnętrzne – pochodzące z Unii Europejskiej, środków rządowych i pozostałych programów – z jakich tylko będziemy mogli skorzystać, by dalej rozwijać miasto. Oczywiście chcemy, by były to działania celowe, przemyślane, odpowiadające na rzeczywiste potrzeby kielczanek i kielczan - podkreśla prezydentka Agata Wojda. Jednym z priorytetów władz miasta jest pobudzenie rozwoju gospodarczego poprzez przygotowanie nowych terenów inwestycyjnych. Na dokumentację projektową budowy układu komunikacyjnego na Malikowie przeznaczono milion złotych. Inwestycja ta pozwoli otworzyć w pierwszym etapie 42 hektary, a docelowo nawet 80 hektarów terenów pod inwestycje. W planach jest również budowa inkubatora California Inc. w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

WAŻNE REMONTY DROGOWE

W przyszłym roku rozpocznie się modernizacja ulic: Wydryńskiej, Sukowskiej, Młodej, Karczunek i al. Górników Staszicowskich.

- Rozpoczynamy realizację programu „Kielce bez dziur”, na który przeznaczymy 7 milionów złotych. W przyszłym roku wyremontujemy ulicę Piekoszowską od Działkowej do Jagiellońskiej, Szczecińską od Spółdzielczej do Sandomierskiej, Krakowską od ul. Kaczmarka do Armii Krajowej, wschodnią

jezdnię ulicy Warszawskiej od Jesionowej do ulicy Szydłówek Górny oraz Kołłątaja od Jagiellońskiej do Podklasztornej – podkreśla prezydentka Kielc Agata Wojda.

Dzięki programowi „Bezpieczny chodnik” za 3 mln zł wyremontowane zostaną minimum 4 kilometry chodników. Z kolei program „Przyjazny plac zabaw” pozwoli na zmodernizowanie czterech miejsc dla małych mieszkańców Kielc – przy ul. Giserskiej, Piaseczny Dół, Różyckiego i w Parku Brzezinki. Na ten cel w planie budżetu na przyszły rok zapisano 2 miliony złotych.

Znaczące zmiany czekają Dolinę Silnicy, której rewitalizacja ma być poprzedzona szerokimi konsultacjami społecznymi. Gruntownej modernizacji dozna Plac Wolności, gdzie zostaną wydzielone trzy strefy: wypoczynkowa, reprezentacyjna oraz przestrzeń dla dzieci, zagospodarowana we współpracy z Muzeum Zabawek i Zabawy.

STAWIAMY NA CZYSTE POWIETRZE

W planach jest zakup 24 autobusów elektrycznych i dwunastu ładowarek, a także rozbudowa sieci dróg rowerowych, między innymi na ulicach Żelaznej, Gosiewskiego, Zagnańskiej i Szajnowicza-Iwanowa.

Na walkę z zanieczyszczeniem powietrza miasto przeznaczy półtora miliona złotych, które zostaną wykorzystane na eliminację „kopciuchów”.

KULTURA, SPORT I EDUKACJA

Budżet przewiduje modernizację amfiteatru Kadzielnia oraz dalszą rozbudowę Muzeum Zabawek i Zabawy. W planach jest również rozbudowa Zespołu Szkół Ekonomicznych przy ulicy Langiewicza oraz termomodernizacja ośmiu placówek oświatowych.

W planie budżetu na 2025 rok zwiększono środki, które trafią do kieleckich klubów i stowarzyszeń oraz na wsparcie sportowców stypendiami i nagrodami.

REALIZUJEMY POMYSŁY MIESZKAŃCÓW

Więcej pieniędzy, o ponad milion złotych (razem ponad 10 milionów złotych), zabezpieczono na budżet obywatelski. To pozwoli na realizację wszystkich wybranych przez mieszkańców projektów, w tym rewitalizację „Broadwayu” na osiedlu Świętokrzyskim i modernizację kompleksu sportowego przy ulicy Gagarina.

Projekty budżetu i Wieloletniej Prognozy Finansowej w grudniu trafią pod obrady Rady Miasta Kielce.

Dokumenty dostępne są na stronie www.kielce.eu. ◀

Dekada biskupa Jana Piotrowskiego

Już w piątek (29 listopada) Biskup Kielecki Jan Piotrowski będzie obchodził szóstą rocznicę ingresu do bazyliki katedralnej. Z tej okazji o godzinie 18 zostanie odprawiona w katedrze uroczysta Msza Święta. Przypomnijmy, że ingres Pasterza naszej diecezji miał miejsce 29 listopada 2014 roku. Uroczystą Mszę św. koncelebrowali wówczas m.in. arcybiskup Celestino Migliore, ówczesny nuncjusz apostolski, prymas Polski, arcybiskup Wojciech Polak oraz około 40 biskupów. – Serdecznie zapraszamy księży, osoby konsekrowane, alumnów WSD, wiernych świecików do udziału w uroczystości – mówi biskup pomocniczy diecezji kieleckiej, Andrzej Kaleta. /mł/

Jesteśmy z Koroną

Nasza rozgłośnia podpisała umowę z Koroną Kielce - zostaliśmy partnerem medialnym klubu znad Silnicy. Porozumienie oznacza z jednej strony promocję naszego radia, a z drugiej jeszcze lepszą wymianę informacji pomiędzy nami a klubem, z korzyścią dla naszych słuchaczy i czytelników. Przypomnijmy, że nasze radio relacjonuje na żywo każdy mecz Korony Kielce w PKO BP Ekstraklasie i Pucharze Polski. Najświeższych informacji dotyczących kieleckiego sportu, w tym również złocisto-krwistych, wysłuchacie w wiadomościach sportowych w każdy poniedziałek i piątek o godzinie 12.30. Ponadto zachęcamy do słuchania magazynu „Cały Ten Sport” w poniedziałek o godzinie 20. /mł/

Pieniądże dla województwa

Dochody na poziomie ponad 1,3 miliarda złotych, wydatki wynoszące 1,6 miliarda złotych

oraz deficyt w wysokości 280 milionów złotych to kluczowe liczby opisujące projekt budżetu województwa świętokrzyskiego na 2025 rok. Marszałek Renata Janik podkreśla, że mimo znacznego zmniejszenia rządowej subwencji dla samorządów, przyszłoroczny budżet województwa jest dobry. Największe wydatki zaplanowano na inwestycje drogowe oraz transport i komunikację, na które przeznaczono ponad 900 milionów złotych. Wzrosną również wydatki na ochronę zdrowia oraz kulturę. /mk/

Rusza Szlachetna Paczka

Samotność, podeszły wiek, problemy życiowe, tragedie... powodów, dla których rodziny pojawiają się w bazie Szlachetnej Paczki jest wiele. Już od 16 listopada możemy wybierać te, których historia najbardziej nas poruszyła, i pomóc im godnie spędzić święta. Jak informuje Konrad Józwiak, wolontariusz Szlachet-

Następny

tygodnik

1 grudnia

Zapraszamy do lektury!

nej Paczki, na ten moment z województwa świętokrzyskiego zgłosiło się około 60 rodzin. – Są to osoby z Buska-Zdroju, Pińczowa, Końskich czy Skarżyska-Kamiennej. Z pewnością jeszcze będzie ich przybywać. Baza jest aktualizowana do początku grudnia. Informacje są dostępne na stronie internetowej: www.szlachetnapaczka.pl. /mak/

Tej fotki nie chcemy

Fotoradary w naszym regionie robią masę zdjęć. W trakcie pierwszych dziewięciu miesięcy tego roku, urządzenie przy ul. Raszówka w Mniowie zarejestrowało 6210 naruszeń. Na drugim miejscu uplasował się fotoradar, który od około roku śledzi poczynania kierowców ▶

reklama

KOŁDREX

Sprzedaj lekkich, ciepłych kołder puchowych i wygodnych miękkich poduszek, we wsypie andrychowskim.

Tanio!

Do kupionej kołdry dodajemy prezent

Zapraszamy tel. 534-222-122; www.koldrex.pl

Wydawca:
Radio eM Kielce
Kielce 107,9 FM
Włoszczowa 94,4 FM
Busko-Zdrój 91,8 FM
Święty Krzyż 91,3 FM

Redaktor naczelny:
ks. Karol Rasala
Z-cy redaktora naczelnego:
red. prowadzący Tomasz Natkaniec
Piotr Michalec
DTP: ARTGRAF Radosław Kaszyński

eM Reklama:
www.emkielce.pl/reklama
reklama@em.kielce.pl
tel. 41 368 07 17
facebook.com/radioemkielce
KONTAKT Z REDAKCJĄ: 41 368 04 61

ADRES REDAKCJI: Tygodnik eM Kielce
ul. Sienkiewicza 2, 25-333 Kielce
tel. 41 368 04 61
tygodnik@em.kielce.pl
Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść reklam i ogłoszeń

na ul. Krakowskiej w Kielcach – 4381 zdjęć. Kolejno mamy fotoradar w Kleczanowie – 1936, w Stopnicy – 1861, w Młynku – 1735, a w Smykowie – 1271 – informuje Wojciech Król, rzecznik prasowy Centrum Automatycznego Nadzoru nad Ruchem Drogowym. Niemal kierowców wpada na podstawie wyliczeń odcinkowego pomiaru prędkości w Radlinie, od początku roku było to 1331 osób. /ar/

Będzie Nowy Malików?

Władze Kielc zaprezentowały nową koncepcję rozbudowy dróg na zachodzie miasta. Planowane przedsięwzięcia mają umożliwić otwarcie pod inwestycje ponad 40 hektarów terenów w rejonie Malikowa i Ślichowic. – Plan obejmuje m.in. przedłużenie ulic Markowskiego i Skrajnej, a także budowę nowej ulicy o roboczej nazwie Malików-bis – mówi Tomasz Zboch, dyrektor Biura Mobilności w kieleckim ratuszu. /mk/

Zadecydowały drzewa?

Przy ulicy Tujowej w Kielcach miał powstać żłobek samorządowy. Mimo że miasto miało już zapewnioną dotację na ten cel z programu Maluch Plus, ostatecznie zrezygnowano z realizacji inwestycji. Powodem jest między innymi

ochrona 20 drzew, które musiałyby zostać wycięte w przypadku realizacji przedsięwzięcia. Wyjaśnienia Ratusza nie przekonują radnych Prawa i Sprawiedliwości. Marcin Stępniewski uważa, że przytoczone argumenty są nieracjonalne. Tymczasem miasto deklaruje, że zamierza zwiększyć dostępność do żłobków w innych rejonach Kielc, na przykład na osiedlu Ślichowice, gdzie do 2026 roku ma powstać sto nowych miejsc dla dzieci. /mk/

Remonty cud

Pięć miesięcy – o tyle wcześniej zakończył się remont na skrzyżowaniu ulic Batalionów Chłopskich, Wystawowej i Malików. Prace, które miały trwać do kwietnia zakończyły się... w listopadzie. W ramach inwestycji dotychczasowe skrzy-

żowanie z sygnalizacją świetlną rozbudowano do formy dwupasowego ronda turbinowego z czterema wlotami. W okolicy utworzono również miejsca postojowe, przejścia dla pieszych i drogi rowerowe. Cóż, liczymy na więcej podobnych miłych niespodzianek, serwowanych nam przez drogowców. /mp/

Do Pasażu bez dziur

Od tego tygodnia kierowcy jadący w kierunku Pasażu Świętokrzyskiego mogą poruszać po wyremontowanym kawałku jezdni, drogowcy wymienili bowiem nawierzchnię na najbardziej zniszczonym fragmencie alei Szajnowicza-Iwanowa. Wyremontowano około trzystumetrowy kawałek jezdni od ulicy Massalskiego, do ronda imienia J. Zientarskiego. Podczas prac ułożono

nową warstwę nawierzchni drogowej. Wymieniono także krawężniki przy zatoce autobusowej oraz płytki przy przejściach dla pieszych. Remont fragmentu al. Szajnowicza-Iwanowa kosztował około 260 tysięcy złotych. /mp/

Nie zaskoczy drogowców?

18 listopada wystąpiły pierwsze, jeszcze niewielkie, opady śniegu. W tym roku do walki z zimą zaangażowane zostanie ponad 20 pługów. Miejski Zarząd Dróg uruchomi również całodobową infolinię (numer 41 34 02 890), na której będzie można zgłaszać potrzebę odśnieżenia danej ulicy. Akcja Zima trwa od początku listopada i zakończy się w kwietniu. W tym czasie służby muszą być gotowe do odśnieżenia prawie 411 km dróg. W tym roku do walki z żywiołem przygotowano 800 ton piasku i 500 ton soli. /mp/

Dla małych wojowników

Władze Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach przekazały dotację w wysokości 117 tysięcy złotych dla Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Kielcach. Dzięki temu placówka kupiła specjalistyczny sprzęt, by pomóc wcześniakom w walce o ich zdrowie. W szpitalu tylko w tym

reklama

KORONA KIELCE

<p>1 GRUDNIA 12:15</p> <p>KORONA KIELCE vs GÓRNIK ZABRZE</p>	<p>4 GRUDNIA 18:00</p> <p>KORONA KIELCE vs WIDZEW ŁÓDŹ</p>	<p>9 GRUDNIA 19:00</p> <p>KORONA KIELCE vs POGON SZCZECIN</p>
--	--	---

TRÓJPAK BILETÓW

NORMALNY ULGOWY DZIECIĘCY

108 zł 60 zł 27 zł

BILETY.KORONA-KIELCE.PL

roku urodziło się przedwcześnie 140 noworodków. Aparatura ma bezinwazyjnie monitorować poziom dwutlenku węgla oraz tlenu we krwi. Monitorowanie odbywa się kilkanaście razy dziennie, a w czasie hospitalizacji nawet

kilkadziesiąt razy. Jak mówi Renata Janik, marszałek województwa świętokrzyskiego, to nie będzie jednorazowa akcja. W planach są coroczne dotacje na specjalistyczny sprzęt. /mak/

Robot miał urodziny

Mija rok od chwili rozpoczęcia pracy Robota da Vinci w Świętokrzyskim Centrum Onkologii. W tym czasie wykonano niemal czterysta zabiegów korzystając z tego urządzenia. – Robot służy aż w pięciu klinikach: urologii, ginekologii, chirurgii, torakochirurgii i laryngologii, czyli chirurgii głowy i szyi. Warto podkreślić, że w ocenie za trzeci kwartał 2024 roku jesteśmy liderami w Polsce pod względem wykorzystania tego robota, ponieważ tylko w tym okresie wy-

konałimy 112 zabiegów, a średnia w Polsce to 76 – podkreśla prof. Stanisław Góźdz, dyrektor ŚCO. Robot da Vinci ułatwia pracę lekarzowi, a pacjentowi - szybszą regenerację. /mak/

reklama

Praca dla niepełnosprawnych

Renata Janik, marszałek województwa świętokrzyskiego, oraz ks. Andrzej Drapała, dyrektor Stowarzyszenia „Nadzieja Rodzinie”, podpisali umowę o dofinansowanie kosztów utworzenia i działania Zakładu Aktywności Zawodowej w Mieronicach (gmina Małogoszcz). Koszt utworzenia tego zakładu to ponad 2 miliony 805 tysięcy złotych, z czego 1 milion 805 tysięcy złotych pochodzi z dofinansowania ze środków PFRON. Już 16 grudnia pracę rozpocznie tam piętnaście osób z niepełnosprawnościami oraz pięć, które będą je szkoliły. /mak/

Czad zbiera żniwo

Już sto zdarzeń związanych z obecnością czadu w domach odnotowali od początku roku świętokrzyscy strażacy. Ten silnie toksyczny gaz jest bezwonny i bezbarwny, a stanowi śmiertelne zagrożenie – na początku wywołuje ból głowy, osłabienie, wymioty i utratę przytomności. Bywa, że przypadki zatrucia czadem kończyły się tragicznie. Od 1 stycznia 21 osób zostało rannych, w tym szóstka dzieci. Niestety, jedna osoba zmarła. To statystyki z tego roku, ale wyglądały one podobnie i w 2023. Także doszło wówczas do około 115 interwencji, jedna osoba straciła życie. Jak podkreślają strażacy, jesteśmy w trakcie sezonu grzewczego, a więc niebezpiecznych zdarzeń może przybywać. /ar/

Czytamy na potęgę

18 tysięcy czytelników i aż 177 tysięcy odwiedzin - kielczanie nie stronią od książek, a wręcz przeciwnie – licznie odwiedzają filie Miejskiej

Biblioteki Publicznej. Ze statystyk wynika, że w czytelniczych rankingach prym wiodą panie. Do najpopularniejszych lektur należą książki Alka Rogozińskiego, Remigiusza Mroza, Pauliny Świst, Doroty Masłowskiej czy Szczepana Twardocha. W statystykach wciąż królują kryminały, ale chętnie sięgamy po powieści obyczajowe, fantastykę oraz biografie. By jeszcze liczniej przyciągać kielczan do bibliotek, co rusz pojawiają się w nich nowości – kolejna dostawa jeszcze przed Bożym Narodzeniem, a znajdziemy w niej np. biografie Ireny Santor, Jana Himilbsbacha, Jerzego Stuhra czy Marii Konopnickiej. /ar/

Przypomną bohaterów

W sobotę (7 grudnia) odbędzie się w Szewcach, w gminie Nowiny „Marsz pamięci zapomnianych bohaterów”. Na trasie liczącej siedem kilometrów przybliżona zostanie uczestnikom wiedza dotycząca walk o niepodległość. Impreza rozpocznie się o godzinie 12.30 przy pomniku bitwy w Szewcach. O godzinie 14 wszyscy spotkają się przy leśnej mogile ŚP Leona Górniaka, a godzinę później - przy Pomniku Niezłomnych w Zgórsku. Całość zakończy wspólne ognisko przy leśniczówce. Organizatorami marszu są Stowarzyszenie Kieleccy Patrioty, Stowarzyszenie Rekonstrukcji Historycznych „Jodła”, Gmina Nowiny oraz Ochotnicza Straż Pożarna w Szewcach. /m/

Kontakt z redakcją 41 349 50 23

Skuteczna reklama

tygodnik

Więcej za mniej
reklama w niskiej cenie

Największa bezpłatna
gazeta w naszym regionie

Ponad 200 punktów dystrybucji
to większa skuteczność reklamy

Zapytaj o ofertę dla Ciebie
tel. 601 819 879

reklama@em.kielce.pl

www.em.kielce.pl

Dzieci coraz mniej

autor: **Maria Karyś**

Porodów ubywa. To między innymi dlatego oddziały ginekologiczno-położnicze w Staszowie i Busku-Zdroju zawiesiły działalność, co odbiło się w mediach głośnym echem. Przyczyną jest także brak lekarzy, zwłaszcza neonatologów, niezbędnych do sprawnego funkcjonowania takich oddziałów

Jeszcze kilkadziesiąt lat temu poród wyglądał zupełnie inaczej niż dziś. Rodzące nie znały swoich praw, nie mogły domagać się ulgi w bólu czy pomocy ze strony personelu. Cel był jasny i prosty – miały urodzić.

TRUDNY PORÓD

– Pierwszego syna urodziłam ponad 40 lat temu w kieleckim szpitalu – wspomina nasza czytelniczka, pani Bożena: – Poród był trudny, nie wiedziałam, co mnie czeka. Nie mogłam się poruszyć, bo dozwolona była jedynie pozycja leżąca. Ale nie to wspominam najgorzej. Po pierwsze: rodziłam sama. Mąż ani też nikt z bliskich nie mógł być przy mnie. Zresztą dziecko po narodzinach też nie. Przynoszono mi synka tylko do karmienia, a resztę dnia spędzaliśmy osobno. Po drugie: brakowało artykułów higienicznych. Podkłady były wyliczone, sale – przepełnione, bo rodziło mnóstwo pań. Zresztą po przyjściu na świat dziecka kolejnej rodzącej zabrakło dla mnie miejsca w sali, więc łóżko miałam na korytarzu. To były naprawdę trudne czasy.

Od tamtej pory wiele się zmieniło. Kobiety znają swoje prawa, media wciąż informują, czego mogą domagać się rodzące. Powstały szkoły rodzenia, które przygotowują kobiety do tego wielkiego dnia. – Przyszłe mamy poznają różne techniki porodu. Mogą rodzić w wodzie, przy świecach albo ulubionej muzyce. Przez cały czas może towarzyszyć im mąż

lub partner. Staramy się, by poród był dla nich jak najbardziej komfortowy i przebiegał w godnych warunkach. Przestrzegamy ich praw. Teraz poród możemy cały czas monitorować, dzięki czemu pacjentka czuje się bezpiecznie – mówi Izabela Orłowska, położna Kieleckiego Szpitala Św. Aleksandra. Ważna jest rodząca, ale również noworodek. Po narodzinach personel medyczny dba o bliskość mamy i maluszka. – Jeśli mama czuje się dobrze, to dziecko od razu zostaje położone na jej piersi i próbujemy się karmić. To bardzo ważne dla nich obojga. Natomiast jeśli mama jest po cesarskim cięciu lub źle się czuje, to „kangurowanie” należy do taty. Dzięki temu maleństwo może poczuć się bezpiecznie, słyszy serce swojego ojca, dotyka jego cieplej skóry. To są bardzo ważne chwile. Zależy nam, by ten cud narodzin był dla wszystkich najpiękniejszą chwilą – dodaje położna.

WALKA O KAŻDĄ ISTOTĘ

W ostatnich latach zmieniło się również podejście do dzieci narodzonych przedwcześnie. – W latach 80. ubiegłego wieku medycyna nie umiała jeszcze ratować tych, które ważyły mniej niż dwa kilogramy. Z kolei w latach 90. obowiązywał zapis mówiący, że za martwe należy uznać dziecko, które co prawda urodziło się żywe, ale waży poniżej jednego kilograma. Po prostu nie było możliwości ratowania takich maleństw – wyjaśnia doktor Grażyna Pazera, kierownik

reklama

**OKNA I DRZWI
NA KAŻDĄ KIESZEŃ**

Kielce ul. Mielczarskiego 63
tel. 662 291 099
a.bednarczyk@abe.kielce.pl;
www.abe.kielce.pl

Kielce ul. Wspólna 6,
tel. 515 015 563, tel. 41 366 14 16
biuro@abe.kielce.pl
www.abe.kielce.pl

01/ABE/2024

Trzeba wykorzystać bardzo precyzyjną aparaturę, ponieważ organizmy tych dzieci są małe. Wśród wcześniaków leczonych w naszym szpitalu co czwarty urodził się z masą ciała poniżej tysiąca gramów, często przed 28. tygodniem ciąży – tłumaczy dr Pazera.

Nasza rozmówczyni apeluje do przyszłych mam, aby gdy tylko poczują niepokój związany z przebiegiem ciąży, od razu udawały się do szpitala z oddziałem o trzecim stopniu referencyjności, w którym leczone są dzieci z najtrudniejszymi problemami medycznymi. – W Kielcach to jest nasz szpital oraz Świętokrzyskie Centrum Matki i Noworodka przy ulicy Prostej. Ważne, by małeństwo jak najszybciej otrzymało specjalistyczną pomoc. Jeśli urodzi się w innej placówce, jest do nas transportowane specjalną karetką, w której też otrzyma wsparcie medyczne – podkreśla neonatolog.

PORODÓW CORAZ MNIEJ...

W pierwszym półroczu 2024 roku w województwie świętokrzyskim urodziło się niecałe 3200 maluchów. To o prawie 400 mniej niż w tym samym okresie ubiegłego roku. – W tym roku w naszym szpitalu przyszło na świat 1400 noworodków. Trzy lata temu porodów było około 2400. Jedną z przyczyn jest zmiana biologii porodu. Dzisiaj coraz częściej rodzą starsze kobiety, bo ludzie coraz później decydują się na rodzicielstwo – zauważa doktor Grzegorz Świercz, kierownik Kliniki Położnictwa i Ginekologii Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Kielcach.

Niestety, ma to wpływ na sytuację placówek. Skoro rodzących jest mniej, to zaczynają one mieć problemy finansowe. Jak wyjaśnia Grzegorz Lasak, dyrektor buskiego szpitala, jeszcze kilka lat temu w placówce rodziło rocznie ponad 400 kobiet, jednak w ubiegłym roku było zaledwie 166 porodów. – A przecież oddział trzeba cały czas utrzymywać w gotowości, co generuje ogromne koszty. W 2023 roku ginekologia przyniosła szpitalowi 4 miliony złotych straty – mówi Lasak.

***

Niestety, trudno się ludzi, że dzietność w naszym regionie poprawi się. Żadne formy pomocy rodzinom, porody w godnych warunkach czy postęp medycyny nie przyniosą oczekiwanych skutków. Statystyki są bezwzględne – będziemy coraz bardziej starzejącym się społeczeństwem. ◀

Klinicznego Oddziału Neonatologii Szpitala Zespolonego w Kielcach.

Jednak postęp nauki i skok cywilizacyjny dają coraz mniejszym pacjentom szansę na przeżycie i zdrowe życie. To również efekt pracy specjalistów zaangażowanych w szeroko pojętą opiekę perinatalną oraz neonatologiczną. – W naszym szpitalu 140 maluszków urodziło się przedwcześnie, a z całego województwa przyjechało kolejnych sto. Wszystkie wymagały intensywnej opieki medycznej. Leczenie takich dzieci jest niezwykle, ale też bardzo wymagające.

reklama

Masz stary piec, stare okna?
Twój dom potrzebuje ocieplenia?

Pomogę pozyskać dofinansowanie

Audyt energetyczny? Też pomogę

606 231 710

Budżet z wielką dziurą

Projekt uchwały budżetowej na przyszły rok przedstawiła prezydent Kielc Agata Wojda. Wydatki zostały w nim oszacowane na ponad dwa miliardy złotych, zaś zadłużenie miasta na 1,3 miliarda złotych. W dokumencie pojawiły się wreszcie inwestycje.

autor: Maciej Piętka

Stabilizacja ekonomiczna i rozwój – według prezydent Kielc te dwa słowa najlepiej oddają charakter przedstawionego projektu. W projekcie nowego budżetu pojawiły się środki na rozbudowę dróg na Malikowie, która ma doprowadzić do utworzenia nowych terenów inwestycyjnych. Będą także pieniądze na przebudowę placu Wolności czy Doliny Silnicy. Wśród kluczowych projektów wyszczególniono też prace nad Californią, czyli inkubatorem dla startupów, zakup nowych autobusów oraz realizację kilku projektów przedstawionych przez Ratusz jeszcze w sierpniu.

Dokument ma jednak też swoją ciemną stronę. O 70 milionów złotych wzrośnie dług miasta, który w sumie wyniesie około 1,3 miliarda. Większy będzie też deficyt. W zeszłorocznym projekcie wynosił on 18 milionów. – Oczywiście, zawsze można nam zarzucić, że nie zmniejszamy dziury budżetowej. Mamy jednak nadzieję, że uda się pozyskać więcej środków zewnętrznych, które znacznie ją zredukują – mówi Michał Piasecki, przewodniczący klubu KO w Radzie Miasta.

– To budżet historyczny pod kątem wydatków, dochodów, ale przede wszystkim... zadłużenia miasta – komentuje Marcin Stępniewski, przewodniczący klubu PiS w Radzie Miasta. ◀

Przedstawiona uchwała budżetowa musi zyskać aprobatę radnych. Ci na decyzję mają jeszcze miesiąc. ◀

Zastrzyk gotówki dla uzdrowiska

Sejmik Województwa Świętokrzyskiego dokapitalizował Uzdrowisko Busko-Zdrój. Podczas sesji, która odbyła się 18 listopada, radni wyrazili zgodę na przekazanie spółce czterech milionów złotych.

– Pieniądze zostaną w całości przeznaczone na modernizację i rozbudowę sanatorium „Oblęgorek”. Na ten obiekt samorząd województwa uzyskał również 800 tysięcy złotych dofinansowania z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Dzięki temu w sanatorium m.in. zostanie zamontowana winda przystosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – mówi marszałek województwa Renata Janik.

Dokapitalizowanie uzdrowiska pozwoli na zwiększenie konkurencyjności spółki. – Sanatorium „Oblęgorek” doczeka się gruntownej przebudowy. To obecnie nasza najpilniejsza potrzeba, choć będzie to oznaczać czasowe wyłączenie sanatorium z użytkowania. Odświeżone zostaną wszystkie piętra i pokoje. Prace remontowe rozpoczną się najprawdopodobniej w połowie przyszłego roku i potrwać około 11 miesięcy – ocenia Elżbieta Śreniawska, prezes Uzdrowiska Busko-Zdrój.

Wątpliwości w sprawie dokapitalizowania uzdrowiska nie mieli również radni opozycyjni. Dzięki wsparciu sejmiku

kapitał zakładowy Uzdrowiska Busko-Zdrój wyniesie 36 milionów złotych. ◀

autor: Michał Kita

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO RENATA JANIK WRAZ Z ZARZĄDEM ZAPRASZAJĄ NA

I ŚWIĘTOKRZYSKI JARMARK BOŻONARODZENIOWY

6-8 GRUDNIA 2024

PLAC PRZED WOJEWÓDZKIM DOMEM KULTURY W KIELCACH

W PROGRAMIE:

- KARUZELA WIEDEŃSKA • ZABAWA MIKOŁAJKOWA • WYSTĘPY ARTYSTYCZNE •
- DOMEK ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA • POKAZ OGNIOWO-PIROTECHNICZNY •
- MIKOŁAJ NA MONOCYKLU • WARSZTATY CZEKOLADOWE •
- STOISKA ZE ŚWIĄTECZNYMI SMAKOŁYKAMI, OZDOBAMI I ZABAWKAMI •
- GORĄCA CZEKOLADA • SPRZEDAŻ CHOINEK •
- POKAZY FILMÓW • KONKURSY Z NAGRODAMI •

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

WOJEWÓDZKI DOM KULTURY
IM. JOZEFY PIŁSUDSKIEGO
W KIELCACH

SZCZEGÓŁOWY PROGRAM JARMARKU DOSTĘPNY NA STRONIE: WWW.WDK-KIELCE.PL

Trwa przebudowa ulicy Głowackiego w Kielcach. Docelowo arteria prowadząca do Placu Wolności ma stać się jednokierunkowa, a to budzi sprzeciw wielu kielczan

autor: Michał Kita

Woonerf po kielecku

Dlaczego? Z kilku powodów, np. mieszkańcy twierdzą, że dotychczas ani miasto, ani Miejski Zarząd Dróg nie poinformowali ich wprost o planach ograniczenia ruchu samochodowego i działają niczym Tajemniczy Don Pedro, najwyraźniej bojąc się protestów.

CO Z TYMI KONSULTACJAMI?

Jak się okazuje, konsultacje w sprawie zmiany organizacji ruchu na ulicy Głowackiego były w... 2021 roku. Wtedy dotyczyły możliwości utworzenia w tym miejscu woonerfu, czyli strefy, w której ruch samochodów jest mocno ograniczony, a priorytet zyskują piesi i rowerzyści.

Wówczas, w ramach Europejskiego Dnia Zrównoważonego Transportu, ulica Głowackiego została czasowo zamieniona na woonerf, czyli strefę ograniczonego ruchu. Przez jeden weekend obowiązywał między innymi ruch jednokierunkowy, a na jezdni stanęły szykany w postaci straganów i elementów małej architektury. – Przy okazji na portalu Idea Kielce przeprowadzono ankietę. Mieszkańcy wskazywali śródmiejskie ulice, które mogłyby zostać przebudowane w ten sposób – przypomina Marcin Januchta, rzecznik Miejskiego Zarządu Dróg.

W ankiecie oddano w sumie 557 głosów, przy czym najwięcej, bo 106, uzyskała propozycja utworzenia strefy woonerfu na ulicy Staszica. Za realizacją takiego pomysłu na ulicy Głowackiego opowiedziało się jedynie... 30 osób!

ROWER I PIESZY PRIORYTETEM

– Argumentem za wyborem ulicy Głowackiego był fakt, że jej bezpośrednie sąsiedztwo, czyli plac Wolności, wkrótce również ma przejść metamorfozę. Konsultacje w tym zakresie były prowadzone z aktywnymi środowiskami miejskimi, m.in. z Kielecką Masą Krytyczną – informuje rzecznik MZD. Kłopot w tym, że Kielecka Masa Krytyczna zrzesza zapalonych rowerzystów, więc nic dziwnego, że ci chcą swobodnie jeździć wszędzie.

Projekt, o którym piszemy, budził kontrowersje już trzy lata temu. Nic dziwnego. Po jego wdrożeniu znacznie utrudniony zostałby dojazd w okolice placu Wolności od strony Zagórskiej. Trzeba by było dojechać do skrzyżowania Żeromskiego z Seminaryjską, co pewnie wygeneruje korki.

Sama idea woonerfu ma zarówno swoich zwolenników, jak i przeciwników. Ci pierwsi doceniają działania na rzecz zrównoważonego transportu, poprawy bezpieczeństwa pieszych oraz środowiska. „Chętnie widziałabym więcej ulic przekształconych w strefy przyjazne pieszym. To przyszłość miast”, napisała jedna z mieszkanki w ankiecie. Przeciwnicy wprowadzenia woonerfu na ulicy Głowackiego wskazywali na pobliską ulicę Sienkiewicza, która już pełni taką funkcję, choć według mieszkańców nie spełnia wszystkich warunków.

GŁOS MIESZKAŃCÓW SIĘ NIE LICZY?

Przeprowadzenie konsultacji społecznych jest obowiązkiem samorządu w określonych przypadkach. Mogą się one odbyć między innymi na wniosek prezydenta, rady miasta, a także organizacji pozarządowych. Taką możliwość mają również mieszkańcy po spełnieniu pewnych warunków. – Wniosek w takiej sprawie musi zostać podpisany przez co najmniej 200 osób – wyjaśnia Kamil Stanos, dyrektor Wydziału Dialogu Społecznego w kieleckim Ratuszu.

Dyrektor dodaje, że konsultacje nie są wiążące, lecz urząd stara się uwzględnić jak najwięcej uwag zgłoszonych w ich trakcie. Forma konsultacji może być różna – od ankiet po spotkania dyskusyjne. – Jesteśmy otwarci na propozycje – podkreśla.

***

Trzydzieści osób za jednokierunkową ulicą Głowackiego plus Kielecka Masa Krytyczna. Władzom miasta to najwyraźniej wystarczy, by przewrócić do góry nogami komunikacyjną normalność w centrum i utrudnić życie tysiącom zwyczajnych kielczan, zwłaszcza tych poruszających się samochodami. ◀

OSTEOPOROZA

Gmina Raków zaprasza mieszkańców w wieku 40+ do udziału w bezpłatnych badaniach profilaktycznych z zakresu osteoporozy w ramach programu :

„Razem w walce z osteoporozą – profilaktyka i wczesne wykrywanie osteoporozy dla mieszkańców Gminy Raków”

Terminy:

22.11.2024 (Piątek)

30.11.2024 (Sobota)

14.12.2024 (Sobota)

Godzina: 9.00 - 15.00

Miejsce: Parking Ośrodka Zdrowia w Rakowie

W ramach programu będzie można skorzystać z:

- ▶ Konsultacji lekarskich
- ▶ Badania densytometrycznego (ocena gęstości kości)
- ▶ Badanie przesiewowe frax

Szczegółowe informacje można uzyskać w Gminnym Ośrodku Zdrowia w Rakowie oraz pod nr telefonu: 515 032 364

Program relizowany jest przez
INSTYTUT ZASTOSOWAŃ INNOWACYJNYCH TECHNOLOGII OMNI
 - MEDYCZNYCH IZITOM SP. Z O.O. na zlecenie Gminy Raków

UWAGA: Badanie jest możliwe po wcześniejszej obowiązkowej rejestracji w Ośrodku Zdrowia

01/11/2024/NZ

MIKOŁAJ NAS NAGRODZI

Panie prezesie, zbliża się dzień Świętego Mikołaja. Czy w tym roku był Pan grzeczny i dostanie prezent, czy przeciwnie – różgę?

Henryk Milcarz, prezes Wodociągów Kieleckich: - Rozumiem, że ta grzeczność dotyczy mojej pracy w wodociągach? Powiem więc w imieniu naszej spółki – byliśmy grzeczni i zasługujemy na prezenty. Ugruntowaliśmy silną pozycję w ścisłej czołówce spółek wodociągowych w kraju. Zawdzięczamy to wieloletniej pracy i doświadczeniu wszystkich pracowników. Kolejny rok z rzędu dostarczaliśmy odbiorcom najzdrowszy napój, kielecką kranówkę, wydobywaną wyłącznie z ujęć podziemnych. Kielce są jednym z dwóch dużych miast w Polsce, którego mieszkańcy mają w kranach wyłącznie wodę źródłaną spod ziemi. A w dodatku mamy wodę najtańszą z miast w regionie i jedną z najtańszych w Polsce.

No rzeczywiście, różga w żaden sposób do was nie trafi.

- Na pewno nie, a nawet więcej – na prezenty zasługują też nasi odbiorcy, którzy doceniają naszą pracę, darzą nas życzliwością i sympatią. Namówcie Państwo Mikołaja, aby waszym pociechom podarował moc prezentów. Może to być kaczuszka do kąpeli, zabawkowy statek, żeby pluskając się w wannie, miały uciechę i korzystały z naszej zdrowej dobrej kieleckiej kranówki.

A co Pan proponuje dziś przygotować z użyciem kieleckiej kranówki?

- Robimy karpia w galarecie. Polski karp to ryba sezonowa, najlepiej smakuje od listopada do lutego, warto więc go przyrządzić nie tylko na święta. Potrzebujemy: świeżego karpia ok. 1,5 kg po patroszeniu, 5 marchewek, 5 białych cebuli, 6 ziaren pieprzu, 2 łyżki cukru, 1 łyżkę żelatyny, 3 łyżki naci pietruszki, 2,5 l kieleckiej kranówki. Najpierw gotujemy 30 minut wywar z cebuli, marchewki oraz głowy i ogona karpia. Przecedzamy i dodajemy cukier. Karpia dzielimy na dzwonka, zalewamy wywarem, dodajemy pieprz i gotujemy ok. 15 minut na wolnym ogniu. Rybę wyjmujemy i usuwamy ości. Wywar gotujemy jeszcze 5 minut i przecedzamy, dodajemy łyżkę żelatyny, dokładnie mieszamy. Rybę układamy na półmisku i zalewamy wywarem. Kiedy galareta się zetnie, ozdabiamy pietruszką i plasterkami ugotowanej marchwi.

Dziękuję za rozmowę

ŚWIADCZYMY USŁUGI:

- Naprawy, czyszczenie, eksploatacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
- badania laboratoryjne wody, ścieków i osadów ściekowych

WODOCIĄGI KIELECKIE
Spółka z o.o.

www.wod-kiel.com.pl

KW 26-2411-24

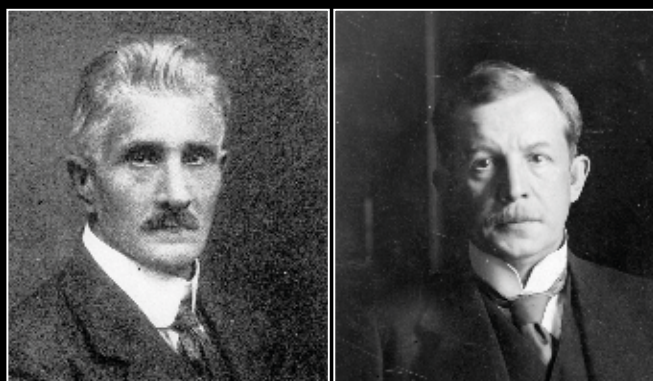
Listopad 1918 r.

Wokół utworzenia rządu polskiego

Jesienią 1918 r. spełniło się marzenie kilku pokoleń Polaków, wyczekujących odzyskania niepodległości. Na gruzach przegranych państw zaborczych powstawało nowe państwo, którego kształt terytorialny i ustrojowy nie był jednak w tym czasie przesądzony.

dr Michał Zawisza

Referat Edukacji Narodowej Delegatura IPN w Kielcach

Od lewej Ignacy Daszyński jako wicepremier, 1920 r., Narodowe Archiwum Cyfrowe
 Wojciech Korfanty, 1925 r., Narodowe Archiwum Cyfrowe.

Wraz z rozbrojeniem wojsk zaborczych i przejmowaniem władzy, w obliczu trudnej sytuacji gospodarczej i radykalizacji nastrojów, braku granic państwa i w perspektywie konferencji pokojowej oraz unifikacji trzech dzielnic zaborczych, niezbędne było utworzenie ogólnopolskiego rządu. W dniu powrotu Józefa Piłsudskiego do Warszawy (10 listopada 1918 r.) na ziemiach polskich funkcjonowało kilka niezależnych ośrodków władzy. W Warszawie formalną władzę sprawowała Rada Regencyjna Królestwa Polskiego, powołana w 1917 r. przez okupantów – Niemcy i Austro-Węgry. W południowej części Królestwa w pierwszych dniach listopada 1918 r. rozbrojono żołnierzy upadającej monarchii habsburskiej. Na terenach wyzwolonych powstawały lokalne struktury władz, niezależne od Rady Regencyjnej. W Lublinie, dotychczasowej siedzibie general-gubernatora na okupację austrowęgierską, w nocy z 6 na 7 listopada 1918 r. lewica niepodległościowa utworzyła Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej. Na jego czele stanął socjalista Ignacy Daszyński, wieloletni poseł do parlamentu wiedeńskiego. W Krakowie, po rozbrojeniu miejscowego garnizonu austriackiego, pod koniec października 1918 r. powstała Polska Komisja Likwidacyjna Wincentym z Witosem na

czele, która wzięła na siebie obowiązek likwidacji struktur zaborczych i zapewnienia bezpieczeństwa w Galicji. We wschodniej części byłego zaboru austriackiego trwały walki polsko-ukraińskie. Z kolei w Poznaniu 11 listopada 1918 r. ujawniła się (Naczelną) Rada Ludowa, która następnego dnia wyłoniła organ wykonawczy w postaci kilkuosobowego Komisariatu z przedstawicielami Wielkopolski, Górnego Śląska oraz Pomorza. Komisariat był organem władzy w dzielnicach wciąż znajdujących się pod rządami niemieckimi, a której przyszłość miała rozstrzygnąć konferencja pokojowa.

Dzień po powrocie Piłsudski wezwał Daszyńskiego z Lublina. Zanim wieczorem tego dnia ludowy premier przybył do Warszawy, doszło tu do rozbrojenia żołnierzy niemieckich, a Rada Regencyjna zdecydowała się powierzyć Piłsudskiemu dowództwo nad wojskiem polskim. Piłsudski co prawda ganił socjalistów za samowolę, a jednocześnie polecił Daszyńskiemu stworzenie nowego rządu. Trzy dni później Rada Regencyjna zdecydowała o samorozwiązaniu oraz przekazaniu władzy w ręce Piłsudskiego i wskazanego przezeń rządu. Abstrahując od sporów o to, czy decyzja regentów była spóźniona i legalna oraz o suwerenność samej Rady (została ustanowiona przez okupantów i nie posiadała mandatu ze strony społeczeństwa polskiego), faktem jest, że „Rada Regencyjna zrozumiała – twierdził niechętny Piłsudskiemu Roman Dmowski – że rola jej się skończyła i zrezygnowała. Ustupując, oddała władzę dyktatorską w ręce Piłsudskiego”.

Jeszcze przed 14 listopada, pod formalnymi rządami Rady Regencyjnej, chory i osłabiony Piłsudski spotkał się z przedstawicielami różnych opcji politycznych z Królestwa Polskiego i Galicji. Delegację ludowców, z Witosem na czele, przyjął leżąc w łóżku. Pominął milczeniem sugestię lidera Polskiego Stronnictwa Ludowego „Piaś”, by rząd składał się z przedstawicieli trzech zaborów i wszystkich liczących się stronnictw politycznych.

Po oficjalnym przejęciu władzy formalnie powierzył misję stworzenia rządu Daszyńskiemu, jednocześnie nakazując rozszerzenie jego składu o przedstawicieli innych opcji politycznych oraz wstrzymanie się od głębszych reform społecznych do czasu wyłonienia parlamentu. Tego samego dnia do Warszawy przybyła delegacja działaczy

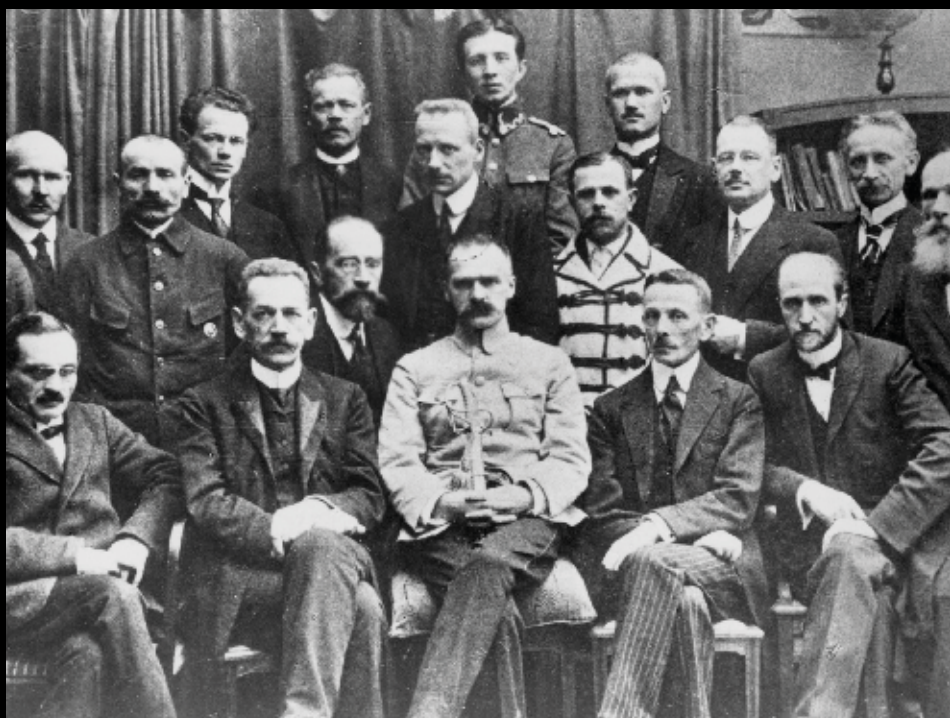

narodowej demokracji z Poznania, z Wojciechem Korfantym, członkiem Komisariatu Naczelnej Rady Ludowej, politykiem doświadczonym i niezwykle popularnym na Górnym Śląsku. Rozpoczęły się kilkudniowe negocjacje. Endecy sugerowali zmianę premiera oraz żądali teki ministra spraw zagranicznych, niezależnie od (zaledwie) trzech innych oferowanych im ministerstw i prawa do reprezentowania Polski na konferencji pokojowej.

„W listopadzie 1918 r. koalicyjny rząd był w Polsce niemożliwym” – twierdził po latach Daszyński i kontynuował – „Panu Wojciechowi Korfantemu wyprzęgano konie, oklaskiwano go i co dzień honorowano w Hotelu Europejskim. Co dnia młodzież patriotyczna szła pod balkon pana Korfanteo w hotelu, po czym wracała koło pałacu Kronenberga, gdzie pracowałem, i zatrzymawszy się pod mymi oknami, krzychała: Precz z Daszyńskim! Na szubienicę!”. Przedstawiciele obozu narodowego, nie chcąc firmować rządu lewicowego z radykalnym w ich mniemaniu premierem, nie weszli do gabinetu. Jednocześnie sugerowali Piłsudskiemu, że o ile rząd lewicowy z innym premierem będą traktować jako przeciwników politycznych, o tyle Daszyński jest szefem rządu dla nich zupełnie nieakceptowalnym. Zdawali sobie z poparcia, jakim cieszyli się w Warszawie. Potwierdzają to inne wspomnienia. „Warszawa witała go – pisał o Korfantym Witos – z ogromnym entuzjazmem, słuchając z przejęciem jego przemówień i sypiąc mu kwiaty pod nogi, gdziekolwiek się pokazał. Na jego liczne wiece chodziły dziesiątki tysięcy ludzi”. Taki pochód, zorganizowany przez środowisko narodowej demonstracji, z około 100 tys. uczestników, przeszedł ulicami Warszawy w niedzielę 17 listopada. Jego uczestnicy wiwatowali na cześć Korfanteo. W tej sytuacji późnym wieczorem Daszyński podał się do dymisji, przedstawiając jako swego następcę Jędrzeja Moraczewskiego.

Wobec braku zgody endeków na kierowanie rządem przez Daszyńskiego, a jednocześnie w obawie przed radykalizacją nastrojów i ekspansją idei bolszewickich, Piłsudski zdecydował o kontynuacji rządu lewicowego z innym premierem. W nocy z 17 na 18 listopada wyznaczył Moraczewskiego, socjalistę i byłego oficera legionów, przekazując nominację w formie rozkazu. „Na wszelki wypadek – wspominał Piłsudski w 1921 r. – kazałem mu stanąć na baczność (...), a potem powiedziałem mu: Panie kapitanie, ma pan zostać prezesem rady ministrów...”. Zdecydowały nie tyle sugestie polityków prawicy, czy zaufanie, jakim od lat darzył Moraczewskiego, ale również postawa Daszyńskiego. „Z Ignacem – żalił Piłsudski Bogusławowi Miedzińskiemu – do ładu dojść nie mogę. Rozmawia ze mną, jak gdyby był na wiecu (...). Gniewem ludu mi grozi i barykadami”.

Choć „nowy” gabinet personalnie właściwie nie różnił się od rządu Daszyńskiego, Moraczewski jako premier z kilku powodów był łatwiejszy do zaakceptowania dla narodowej demokracji. Pochodzący z Wielkopolski, był poseł do wiedeńskiego parlamentu, podzielał ideę Piłsudskiego o konieczności powstania rządu zgody narodowej. Jeszcze w 1917 r., kierując Konwentem Organizacji A (propiłsudczykowską platformą, powstałą po aresztowaniu Komendanta, skupiającą liderów partii lewicowych i Polskiej Organizacji Wojskowej) prowadził negocjacje z działaczami narodowej

Rząd Jędrzeja Moraczewskiego. W środku siedzi Józef Piłsudski, po jego prawej stronie premier, Archiwum Państwowe w Przemyslu

demokracji. Być może zadecydowała jego postawa z pierwszej dekady listopada, kiedy oficjalnie odcinał się od rządu lubelskiego, pozostając w Krakowie (choć widniał w jego składzie jako minister, a jednocześnie w pofny sposób chciał zmusić Polską Komisję Likwidacyjną do podporządkowania się rządowi ludowemu).

Dyskusje nad kształtem rządu trwały do końca listopada 1918 r. Piłsudski przyjął delegację PSL „Piast” oraz narodowej demokracji z zaboru pruskiego, jednak rozmowy ponownie zakończyły się fiaskiem. „Po wyczerpaniu wszystkich argumentów – wspominał Witos – p[an Władysław] Seyda starał się do Piłsudskiego gorąco apelować w interesie całego narodu. Nie dał mu żadnej odpowiedzi, jakby tego nie słyszał. Nie poruszyło go także bardzo ostre i niezbyt grzeczne przemówienie p[ana] Korfanteo”. Endecy, domagający się większości stanowisk, ostatecznie nie weszli do rządu, a relacje Piłsudskiego i Korfanteo cechowała od tego czasu wzajemna niechęć. Poza gabinetem pozostało również PSL „Piast”, a przewidziane mu w rządzie teki przejęli politycy lewicowego PSL „Wyzwolenie”.

Niestety, przy tworzeniu pierwszego rządu odrodzonej Polski dały o sobie znać różnice światopoglądowe i osobiste ambicje. Niejednoznaczna była też postawa Piłsudskiego. Widział konieczność powstania rządu zgody narodowej z szeroką reprezentacją ideową i politykami z wszystkich dzielnic zaborczych. Z drugiej strony konsekwentnie stawał na sprawdzonych, wiernych sobie przyjaciel z partii socjalistycznej, zdając się być głuchym na argumenty przedstawicieli innych partii politycznych.

Rząd Moraczewskiego, zgodnie z własną deklaracją, uważał się za gabinet tymczasowy. Władzą objął niemal całe Królestwo Polskie oraz zachodnią część Galicji. Do jego osiągnięć należy zaliczyć przygotowanie aktów prawnych regulujących status władz państwowych oraz w sprawie przeprowadzenia w pełni demokratycznych wyborów. Gabinet przetrwał próbę zamachu stanu w pierwszych dniach 1919 r. Niedługo później, 16 stycznia Moraczewski podał się do dymisji, a Piłsudski misję stworzenia rządu powierzył Ignacemu Paderewskiemu.

Po kiego grzyba to jeść?

Zbieranie muchomora czerwonego stało się ostatnio popularne wśród polskich grzybiarzy. Wiele osób uważa, że ma on wartości zdrowotne, ale to nieprawda. Spożywanie muchomorów może prowadzić do poważnych konsekwencji zdrowotnych

Dariusz, kielczanin, twierdzi, że muchomor czerwony jest... jadalny. Już go próbował. – Ma taki kolor, żeby go zauważyć, więc to nie przypadek. Jest bardzo ważnym grzybem. Dzięki jego konsumpcji ludzie odmieniają swoje życie. Chociaż uważam, że trzeba do tej sprawy podchodzić ostrożnie. Sam go przedawkowałem i źle się czułem – zdradza nasz rozmówca.

Monika jeszcze nie miała okazji zjeść muchomora, ale przekonuje, że na pewno w niedługim czasie chętnie go spróbuje: – Dowiedziałam się od znajomej, że te grzyby można jeść. Zaczęłam o tym czytać w internecie i chcę spróbować. Z materiałów, które pobrałam, wynika, że muchomory posiadają cudowne właściwości. Dzięki nim mamy lepsze samopoczucie, działają antyrakowo i leczą depresję.

JEDNAK TRUJĄCY?

Muchomory są dobrze widoczne. Rosną w sąsiedztwie drzew, głównie brzoź i świerków, zazwyczaj na kwaśnych glebach. Można je spotkać we wszystkich polskich lasach już od września. Zatem ich amatorzy nie muszą się szczególnie wiele naszukać.

Specjaliści podkreślają, że we wszystkich dostępnych atlasach czy poradnikach grzybiarskich informacje na temat muchomora czerwonego są jednoznaczne: to grzyb trujący. – Zawiera muskarynę, kwas ibotenowy i muscymol. Po jego spożyciu w krótkim czasie mogą wystąpić takie objawy, jak

nudności, wymioty, biegunka, a ze strony układu nerwowego: paraliż, zaburzenia świadomości, zwężenie źrenic, zaburzenia wzroku, halucynacje. Może powodować także zaburzenia oddychania – wyjaśnia Anna Puto, grzyboznawca z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej W Kielcach.

Podobnie uważa dr Piotr Sokołowski, specjalista chorób wewnętrznych i medycyny ratunkowej: – Od dziecka uczymy się, że muchomor czerwony jest grzybem trującym. Zawiera substancję psychogenną, wywołującą takie efekty, jak niektóre narkotyki. Stąd właśnie moda na niego. Należy jednak koniecznie dodać, że poza tą substancją muchomor zawiera również składniki niezwykle szkodliwe dla organizmu, które mogą doprowadzić nie tylko do zatrucia typowo gastrycznych, jak biegunka, wymioty czy bóle brzucha, ale również do niewydolności wielu narządów, a szczególnie wątroby.

ŻADNYCH KORZYŚCI

Specjalista wskazuje jeszcze inny problem. – Ludzie nie zdają sobie sprawy, że stężenie danej substancji na każdego inaczej działa. Tutaj nie ma standardowej dawki mającej identyczny wpływ na człowieka. Dlatego u niektórych osób spożywanie muchomora może doprowadzić do śmierci – alarmuje dr Sokołowski.

Grzyby, nawet te jadalne, poza mikroelementami nie dają organizmowi żadnych korzyści. Mają jedynie wzbogacić posiłek smakowo. – Te rośliny nie mają żadnych właściwości leczniczych, nie wspomagają również organizmu w przyswajaniu witamin. Nie ma żadnych prac naukowych na temat możliwości leczenia nowotworów za pomocą grzybów, co sugerują niektórzy miłośnicy spożywania muchomorów. Jako lekarz apeluję więc, by nie wierzyć we wszystkie informacje podane w internecie. Opierajmy się na danych naukowych i sprawdzonych metodach. Nie zawsze nowe musi być dobre i skuteczne – tłumaczy dr Sokołowski. Dlatego zbierając i jedząc grzyby, pamiętajmy o jednym: zdrowym rozsądku. ◀

MOPR spieszy z pomocą

Zbliżająca się zima jest czasem szczególnie trudnym dla ludzi pozbawionych schronienia. Osoby bezdomne, bo o nich mowa, przebywają wówczas w opuszczonych budynkach, niejednokrotnie niedających się do zamieszkania, w altanach śmietnikowych lub na działkach.

Okres zimowy zmusza bezdomnych do przyjazdu do większego miasta, również Kielc, gdzie mogą liczyć na większą pomoc i opiekę. W naszym mieście realizacją i koordynowaniem działań pomocowych na rzecz takich ludzi zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we współpracy z organizacjami pozarządowymi, prowadzącymi schroniska i noclegownie. W strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie funkcjonuje m.in. Dział ds. Bezdomności, który mieści się przy ul. Mielczarskiego 51, gdzie pracownicy socjalni i streetworkerzy udzielają wszechstronnej pomocy finansowej, rzeczowej potrzebującym osobom w kryzysie bezdomności, a także szeroko zakrojonej pracy socjalnej bezdomnym, którzy nie decydują się na korzystanie z pomocy instytucjonalnej. W okresie od stycznia do października 2024 r., z pomocy Działu ds. Bezdomności skorzystało łącznie 545 potrzebujących.

Oto wykaz placówek tymczasowego schronienia na terenie Kielc:

- Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn im. św. Brata Alberta, prowadzone przez Koło Kieleckie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta, Kielce ul. Żeromskiego 36A - Gmina Kielce zleca zabezpieczenie miejsc dla 20 bezdomnych z 49 dostępnych. Schronisko zapewnia całodobową opiekę i wyżywienie.
- Przytulisko im. Jana Pawła II prowadzone przez Fundację Gospodarczą św. Brata Alberta Kielce ul. Sienna 5 - Gmina Kielce zleca zapewnienie 30 miejsc dla bezdomnych z 80 dostępnych. Schronisko gwarantuje całodobową opiekę i wyżywienie.
- Schronisko dla Kobiet Caritas Diecezji Kieleckiej - Gmina Kielce zleca zapewnienie 10 miejsc z 20 dostępnych. Schronisko zapewnia całodobową opiekę i wyżywienie. Priorytetem przy przyjęciu do placówki jest zagrożenie spowodowane bezdomnością i przemocą w rodzinie. Placówka, oprócz schronienia, oferuje między innymi specjalistyczną pomoc psychologiczną.
- Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn im. św. Brata Alberta prowadzone przez Koło Kieleckie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta Kielce ul. Żeromskiego 36A - Gmina Kielce zleca zapewnienie 15 miejsc z 20 dostępnych. Do noclegowni przyjmowani są mężczyźni z terenu całej Polski, pierwszeństwo mają mieszkańcy z województwa świętokrzyskiego. Czynna jest w godz. 19 – 8.

Ważnym punktem pomocowym na mapie Kielc jest również Ośrodek Interwencyjno-Terapeutyczny przy ul. Żniwnej 4, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach, w którym w godzinach od 18 do 8 funkcjonuje Ogrzewalnia, natomiast od 8 do 18 – świetlica. Jest to miejsce zapewniające tymcza-

sowe schronienie dla osób bezdomnych przebywających na terenie Kielc, gdzie umożliwia się interwencyjny, bezpieczny pobyt w ogrzewanych pomieszczeniach. Klienci mogą tu skorzystać z prysznica, kuchni, pralni oraz spędzić noc w ciepłym i bezpiecznym miejscu. Osoby wychłodzone mogą skorzystać z ciepłego napoju oraz - w razie potrzeby - z ciepłego posiłku interwencyjnego. Z ogrzewalni (lub świetlicy) może skorzystać

30 osób, natomiast w okresie jesienno-zimowym i dużego zapotrzebowania ośrodek jest w stanie uruchomić dodatkowe pomieszczenie mieszczące 15 osób.

W zasobach Ośrodka Interwencyjno – Terapeutycznego funkcjonuje również Punkt Pomocy Doraźnej, Punkt Interwencji Kryzysowej oraz Mieszkania Treningowe dla Osób uzależnionych od alkoholu - łącznie mieszczące 41 osób. Jego adres to: Ośrodek Interwencyjno-Terapeutyczny, MOPR Kielce ul. Żniwna 4, 25-419 Kielce, tel. 41 311-11-17

Warto również zwrócić uwagę na pracę streetworkera i pracownika socjalnego, którzy niosą pomoc osobom bezdomnym. Dzięki ich dotychczasowej, ofiarnej pracy udało się uratować życie wielu bezdomnym. ◀

WAŻNE NUMERY TELEFONÓW:

987 - Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego

112 - Centrum Powiadamiania Ratunkowego

986 - Straż Miejska w Kielcach

48 41 345 33 10, 668 328 984 - Dział ds. Bezdomności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach

533-355-386 - Streetworker

Wszystko dla Chrystusa Króla

Parafia pod wezwaniem Chrystusa Króla w Kielcach obchodzi w tym roku jubileusz 85-lecia istnienia. Dzieje wspólnoty z kieleckiego Baranówka i Barwinka to historia wiary, miłości i wielkiej ofiarności

Wszystko zaczęło się w latach 30. XX wieku. Parafia katedralna liczyła wówczas blisko 30 tysięcy wiernych. W 1937 roku ówczesny biskup kielecki Augustyn Łosiński podjął decyzję o wybudowaniu na południu miasta tymczasowej drewnianej kaplicy. Z czasem pasterz diecezji przekształcił ten teren w nową parafię.

PARAFIA I KOŚCIÓŁ

W 1938 roku Spółdzielcze Stowarzyszenie Pracowników Umysłowych „Kolonja Ogród” przekazało na rzecz nowej parafii działkę, a także znaczną kwotę pieniędzy. Biskup Czesław Kaczmarek poświęcił również kamień węgielny i wkrótce rozpoczęto budowę nowego kościoła. Parafię erygowano 19 marca 1939 roku. – Czasy były trudne, ponieważ zaledwie kilka miesięcy po rozpoczęciu budowy wybuchła druga wojna światowa. Zatrzymała ona wszystko. Był to czas prześladowań i walki zarówno z Kościołem, jak i zwykłymi mieszkańcami. Z kolei okres powojenny wiązał się z trudnym wzrostem wspólnoty parafialnej, która zbierała się w dalszym ciągu w przedwojennej prowizorycznej kaplicy parafialnej – opowiada ksiądz Jerzy Marcinkowski, proboszcz parafii.

Powojenne starania o wznowienie budowy trwały długo. Niechęć władz komunistycznych udało się przełamać dopiero w 1965 roku. – Trzeba było całkowicie zmienić projekt świątyni z tradycyjnego na budynek o płaskim dachu, wtopiony w lokalną zabudowę i niczym się niewyróżniający. Takie warunki postawiły władze. Mimo pozwolenia utrudniały budowę, wstrzymywały ją i ciągle kontrolowały – dodaje ks. Jerzy Marcinkowski.

Ostatecznie parafianie mogli się cieszyć z poświęcenia kościoła już w 1968 roku. Dalsze dzieje parafii to jej nieustanny rozwój duchowy i materialny, wiele uroczystości i wydarzeń. Wspólnota w swoich dziejach ma jedno takie, którym poszczycić się mogą nieliczne parafie. W 1991 roku na pobliskim stadionie lekkoatletycznym wylądował helikopter ze świętym Janem Pawłem II, rozpoczynającym wówczas pielgrzymkę na Kielecczyźnie.

WIELKI JUBILEUSZ

O tym, że wspólnota parafialna wciąż jest żywa, świadczy zaangażowanie wiernych. Działają: Róże Żywego Różańca, Apostolat Maryjny, Apostolat Margaretka, schola, ministranci, Rycerze Kolumba, Dziecięca Grupa Przyjaciół Misji. Wszyscy z entuzjazmem obchodzą jubileusz 85-lecia. – Jak zawsze każdego roku w całej parafii modlimy się nowenną ku czci Chrystusa Króla Wszechświata. Całej uroczystości, która nastąpi już 24 listopada, przewodniczyć będą księża pallotyni z pobliskiej Karczówki. Centralną Mszę Świętą odprawimy o godzinie 11.30. Mamy także nadzieję, że pogoda pozwoli na uroczystą procesję eucharystyczną wokół naszego kościoła. Z kolei 1 grudnia rozpoczyna się nowy rok liturgiczny w Kościele. W tym dniu biskup kielecki Jan Piotrowski przybędzie do nas i w trakcie Eucharystii o godzinie 11.30 będzie się modlił oraz dziękował za jubileuszowy rok. Poświęci także nową aulę parafialną, która nosi imię Wojtka Szczepaniaka – informuje ksiądz proboszcz. Z okazji jubileuszu wydano również książkę *Omnia pro Christo Rege. 85 lat Parafii pw. Chrystusa Króla w Kielcach*. Zawiera ona historię wspólnoty, bogato ilustrowaną zdjęciami. ◀

Szkolenia pomagają znaleźć wymarzoną pracę

Powiatowy Urząd Pracy w Kielcach stawia na rozwój osób bezrobotnych lub poszukujących pracy. W związku z tym nieustannie organizuje szkolenia zawodowe. To doskonała szansa na poprawę kompetencji i szans na lokalnym rynku

Powiatowy Urząd Pracy
w Kielcach

Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Kielcach Tomasz Dudzic.

autor: Michał Łosiak

Niezwykle ważne, przy ustaleniu rodzaju szkoleń jest tak zwany „Barometr zawodów”. Określa on jakie są zawody deficytowe, w równowadze i nadwyżkowe, pozwalając lepiej określić potrzeby i sytuację na rynku pracy.

JAKI ZAWÓD?

Barometr powstaje w trakcie paneli eksperckich, które odbywają się w poszczególnych powiatach. Uczestnicy wspólnie analizują jak będzie wyglądała sytuacja w każdym zawodzie. W trakcie dyskusji grupowej wykorzystują posiadaną wiedzę i doświadczenie. Korzystają z niego doradcy zawodowi, instytucje rynku pracy i podmioty oferujące szkolenia. Czerpać z niego mogą także osoby indywidualne, co stanowi doskonałą pomoc w podjęciu decyzji o ścieżce kariery.

Szczególne znaczenie ma tutaj pierwsza z wymienionych kategorii, czyli zawody deficytowe, w których liczba wolnych miejsc pracy jest większa niż liczba osób zaintereso-

owanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców. Innymi słowami, to branże, w jakich „brakuje rąk do pracy” i po odpowiednim szkoleniu najłatwiej znaleźć odpowiednie zatrudnienie.

– Na terenie powiatu kieleckiego to przede wszystkim kierowcy kategorii D, czyli autobusów, kierowcy kategorii C+E, czyli ciągników siodłowych, samochodów ciężarowych wraz z przyczepami, elektromechanicy, elektrycy, psychologowie, lekarze i wiele, wiele innych. Jest możliwość przyjrzenia się bliżej tym zawodom deficytowym na stronie internetowej barometrzawodow.pl – informuje Tomasz Dudzic, dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Kielcach.

ZWIĘKSZANIE KOMPETENCJI

W tym roku oferta szkoleń Powiatowego Urzędu Pracy w Kielcach była niezwykle obszerna i różnorodna. Osoby chętne do powrotu na rynek pracy miały możliwość udziału w programach specjalnych i projektach edukacyjnych realizowanych głównie w ramach środków z Europejskiego Funduszu Społecznego. Udział w nich jest bezpłatny. Urząd finansuje w całości koszty szkoleń – opłat, badań lekarskich i psychologicznych oraz egzaminów państwowych, które są warunkiem niezbędnym do uzyskania określonych kwalifikacji i uprawnień.

– Organizowaliśmy szkolenia indywidualne i grupowe. Do tej pory skorzystało z nich ponad 430 osób. Zainteresowanie było więc spore. Skupiliśmy się na zawodach deficytowych z branży transportowo-spedycyjno-logistyczna, czy magazynierach z obsługą wózka widłowego. Szanse mieli przyszli opiekunowie osób starszych lub niepełnosprawnych, czy pracownicy budowlani – dodaje dyrektor PUP. Na czas trwania zajęć przyznawane jest dodatkowe wsparcie finansowe kierowane bezpośrednio do uczestników tej formy aktywizacji. Jest to tzw. stypendium szkoleniowe, które wynosi 120 procent zasiłku za pełny miesiąc szkolenia, czyli minimum za 150 godzin obecności co stanowi około dwóch tysięcy złotych. Urząd pozyskał również dodatkowe pieniądze z tzw. Rezerwy Ministra. Jest to dodatkowe źródło finansowania. Z tego wsparcia korzystają m.in. osoby bez kwalifikacji zawodowych, osoby do trzydziestego roku życia, zamieszkujące tereny wiejskie, czy też osoby zwolnione z przyczyn niezawinionych. ◀

NIEPUBLICZNY ŻŁOBEK I PRZEDSZKOLE im. św. S. Faustyny „SERDUSZKO”

Parafia Miłosierdzia Bożego w Kielcach prowadzi Niepubliczny Żłobek i Przedszkole im. św. S. Faustyny „SERDUSZKO”. Przedszkole funkcjonuje już od 2010 roku, a żłobek został powołany w grudniu 2023 roku. Dyrektor żłobka i przedszkola p. mgr Kinga Bober podkreśla „celem naszym jest przede wszystkim służyć człowiekowi, który w osobie dziecka ma szczególne prawa i wymagania. Cała nasza praca w żłobku oraz w przedszkolu przyporządkowane są dobremu wychowywaniu dzieci. Dobre przygotowywanie dziecka już od najmłodszych lat służy jego kreatywności, daje mu poczucie wartości, wywołuje szacunek do

dobra i piękna. Otwiera drogę do poznawania Boga i człowieka oraz otaczającego świata. Uczy odpowiedzialności.

Cele te osiągamy pracując z dziećmi w małych grupach tak w przedszkolu, jak i w żłobku. Dobrze wyposażone sale, przygotowani nauczyciele i wychowawcy, jak też współpraca z rodzicami, psychologiem, pedagogiem i terapeutą SI sprawiają, że dzieci są dobrze przygotowane do podjęcia nauki w szkole, w której rozwijają swoje uzdolnienia i poznają tajemnice nauki. Jesteśmy dumni z licznych naszych wychowanków, którzy chętnie odwiedzają swoje przedszkole „SERDUSZKO”.

Jak zapewnia dyrektor p. Kinga Bober nowo utworzony żłobek i istniejące od 14 lat przedszkole „SERDUSZKO” wciąż podejmują starania, aby oferta wychowawcza wobec dzieci była jak najpełniejsza i odpowiadała zaufaniu rodziców, którzy do nas przyprawdzają swoje dzieci.

www.milosierdziekielce.pl

**NIEPUBLICZNE
PRZEDSZKOLE I ŻŁOBEK
im. św. S. Faustyny**
ul. Mieszka I 48, 25-624 Kielce
tel.: 41 345 38 75, 505 433 015
www.milosierdziekielce.pl

KW 25-2411-24

**BASENY MINERALNE
SOLEC-ZDRÓJ**

**ŹRÓDŁO ZDROWIA I RELAKSU
W TWYM ZASIĘGU**

Zdrowie

- Jedyny w Polsce basen solankowo – siarczkowy
- Nowoczesna przychodnia rehabilitacyjna z kąpielami w najsilniejszej na świecie wodzie siarczkowej.

tel.: 41 377 65 55

Relaks

- basen rekreacyjny z wodą mineralną i urządzeniami masującymi
- Profesjonalne saunarium z jacuzzi zewnętrznym i wypoczywalnią

tel : 41 377 65 65

Baseny Mineralne Solec -Zdrój, ul. Partyzantów 18, 28-131 Solec-Zdrój, tel. 41 377 65 65, email: recepcja@basenymineralne.pl, www.basenymineralne.pl, zapraszamy 7 dni w tygodniu!

KW 29-2411-24

Seniorzy w centrum uwagi Starostwa Powiatowego w Kielcach

Zarząd Powiatu w Kielcach podczas spotkania z seniorami.

Polityka społeczna pozostaje jednym z priorytetów działania Zarządu Powiatu w Kielcach. Udowodniły to ostatnie dni, kiedy odbyło się kilka interesujących wydarzeń związanych z tą tematyką. Z okazji Ogólnopolskiego Dnia Seniora, seniorzy z powiatu kieleckiego mieli okazję uczestniczyć w prelekcjach dotyczących zdrowego odżywiania, aktywności fizycznej oraz bezpieczeństwa, zorganizowanych w siedzibie starostwa.

- Życzymy wszystkim, żeby jesień życia nie była szara, a uśmiech towarzyszył im każdego dnia – powiedziała przewodnicząca Rady Seniorów Powiatu Kieleckiego, Zofia Puchała.

- To dla mnie zaszczyt kierować słowa do osób, które swoją pracą, zaangażowaniem i doświadczeniem przyczyniły się do rozwoju naszej społeczności, jednocześnie dzieląc się swoją mądrością z nami – powiedział starosta kielecki Tomasz Pleban. Starosta złożył seniorom życzenia w imieniu całego Zarządu Powiatu, a także wręczył powołanie na koordynatora do spraw seniorów dla wicestarosty kieleckiego Tomasza Dulnego. Powołanie na przedstawiciela starosty do spraw Rady Seniorów Powiatu Kieleckiego odebrał radny Stefan Bąk.

Z kolei, problemowi zaburzeń psychicznych, jako polu działania pracy socjalnej i wychowawczej, poświęcone były konferencje zorganizowane przez Starostwo Powiatowe. Wzięli w nich udział pedagodzy, pracownicy socjalni, asystenci rodziny, młodzież i seniorzy. Starosta Tomasz Pleban wyraził nadzieję na organizację kolejnych spotkań, które pomogą w podnoszeniu świadomości oraz wspieraniu osób zmagających się z problemami zdrowia psychicznego.

- Szczególnej uwagi wymagają młodzież i dzieci. Musimy wspólnie działać, aby poprawić jakość życia tych grup – podkreślił starosta.

Konferencja była okazją do zdobycia wiedzy na temat zaburzeń psychicznych oraz sposobów ich wsparcia i leczenia.

NAPRAWA SAMOCHODÓW OSOBOWYCH I DOSTAWCZYCH W ZAKRESIE:

- przeglądy rejestracyjne – Okręgowa Stacja Kontroli Pojazdów
- diagnostyka komputerowa
- ustawianie geometrii kół 3D
- naprawy główne i bieżące
- wymiana oleju i filtrów
- wulkanizacja - wymiana opon
- obsługa klimatyzacji
- usługi blacharsko – lakiernicze
- naprawy kompleksowe
- obsługa szkód komunikacyjnych
- wynajem pojazdów zastępczych
- pomoc drogowa całodobowa tel: 661 966 688

rokar

CENTRUM NAPRAW SAMOCHODOWYCH ROKAR – mgr inż. Robert Doleziński
 Dąbrowa ul. Kolonia 35, 26-001 Masłów, tel. 41 368 63 66, tel. kom. 603 199 428
 www.rokar.pl; e-mail: biuro@rokar.pl, szkody@rokar.pl

Nasza biblioteka ma blisko 300 lat

– *Biblioteka seminarium, podobnie jak uczelnia licząca blisko 300 lat, jest najstarsza w Kielcach.*

– Wyższe Seminarium Duchowne w Kielcach zostało otwarte 3 czerwca 1726 roku. Wtedy jeszcze nie istniała diecezja kielecka, a Kielce znajdowały się w granicach archidiecezji krakowskiej. Ze względu na odległość między miastami władze kościelne zdecydowały o utworzeniu seminarium w Kielcach. Ponadto Sobór Trydencki nakazywał, aby podnieść jakość kształcenia przyszłych kapłanów, tworząc seminaria duchowne. Do tej pory księża uczyli się w szkołach parafialnych. Pierwszym rektorem kieleckiego seminarium został ks. Andrzej Karaś. Prowadzenie uczelni powierzono ojcom z zakonu związanego z Najświętszą Eucharystią (potocznie nazywano ich księżmi komunistami, od komunii świętej). Oni też sprowadzili pierwsze książki do biblioteki.

– *Czy są one jeszcze w zbiorach biblioteki?*

– Trudno powiedzieć, ponieważ początkowo nie prowadzono katalogu. Później, kiedy woluminy zostały skatalogowane, już nikt nie wiedział, czy są wśród nich te pierwsze. Biblioteka przechodziła różne dzieje. Na przestrzeni lat część zbiorów została rozkradziona, spłonęła, uległa zniszczeniu. Jednym z pierwszych źródeł, które zasililo bibliotekę, były książki Kapituły Kieleckiej. Kanonicy zdecydowali o przekazaniu części zbiorów bibliotece seminarialnej. Te książki mamy. Kolejnym źródłem były osobiste donacje księży, którzy swoje księgozbiory zapisywali w testamencie. Tak samo czynili niektórzy ludzie świeccy.

– *Warto przypomnieć, że przez wiele stuleci książka była niezwykle cennym przedmiotem.*

– Książka zawsze cieszyła się dużym poważaniem. Przez wieki była przedmiotem drogim i elitarnym, na który przeciętny człowiek nie mógł sobie pozwolić. Władcom i ludziom zamożnym zależało, aby mieć zbiór książek, bo dzięki nim zdobywało się wiedzę i prestiż. Istniały zakony, które zawodowo zajmowały się przepisywaniem ksiąg, jak na przykład benedyktyni. Kościół dbał też o gromadzenie wartościowych woluminów. Nawet w szkołach przy parafiach były niewielkie biblioteki. Dzięki książkom człowiek mógł rozwijać się intelektualnie i duchowo. Szczególnie bogate księgozbiory zgromadziły zakony.

– *Za sprawą druku książka bardziej się upowszechniła, ale i tak pozostała dobrem elitarnym.*

– Owszem, ponieważ pomimo uproszczenia procesu produkcji koszty wytworzenia każdego egzemplarza pozostawały na tyle wysokie, że wciąż stanowiła ona cenny nabytek. Nakłady były dość niewielkie. Książki pisali filozofowie, myśliciele, teologowie. W naszej bibliotece jest sporo prac teologicznych z zakresu dogmatyki, moralistyki czy biblistyki, ale mamy też dzieła z innych dziedzin, np. biologii, geografii, historii.

– *Podczas zaborów do biblioteki seminarium trafiły księgozbiory z kasowanych zakonów.*

– W XIX wieku był moment, kiedy w zaborze rosyjskim zostały zlikwidowane niektóre zakony: augustianie w Książu Wielkim, franciszkanie w Nowym Korczynie, reformaci w Pińczowie, bernardyni na kieleckiej Karczówce, paulini w Leśniowie. Ich zbiory biblioteczne zostały przekazane do kieleckiego seminarium. Są także księgi, które znajdowały się w Kapitułe Wiślickiej oraz w zakonie Bożogrobców w Miechowie.

– *Jaka jest najcenniejsza książka, którą posiadacie?*

– Z pewnością Graduał wiślicki, pochodzący z XIV wieku rękopis, jeden z trzystu, jakie posiadamy. Znajdował się w Wiślicy i został przekazany przez tamtejszą kapitułę. To księga liturgiczna, z której korzystano podczas świąt, uroczystości czy sprawowania liturgii. Zawiera zapisy tekstowe i graficzne, m.in. wstępy do liturgii oraz zapisy nutowe informujące, jak powinno się śpiewać. Współcześnie starano się odtworzyć średniowieczne pieśni z Graduału. Została

nawet nagrana płyta. Mamy też sporo egzemplarzy tzw. dzieł współprawnych, gdy w jednym tomie znajduje się kilka utworów. Oprócz tego szcycimy się cennymi inkunabułami, czyli książkami po części drukowanymi, a po części wykonanymi ręcznie.

– *Jakie jeszcze macie zabytki piśmiennictwa?*

– Jest ich wiele, ale zapewne najbardziej efektowny to Antyfonarz miechowski. Zawiera antyfony, czyli refreny śpiewanych psalmów. To zdecydowanie najbardziej kolorowa średniowieczna księga ze wszystkich, jakie posiadamy, bo Graduał nie jest tak barwny. Antyfonarz ma zdobienia i cudowne miniatury, które do tej pory nie wyblakły. Pochodzi z XVI wieku. Jest duży, jego wysokość sięga około metra. Potrzeba dwóch osób, żeby go przenieść. Mamy też bardzo cenny brewiarz franciszkański. Dzięki staraniom księdza biskupa Mariana Florczyka, który był rektorem WSD, te najcenniejsze księgi zostały odrestaurowane.

– *Niezwykle cenne są również starodruki...*

– Nasze starodruki są cenne przede wszystkim dlatego, iż tylko my je posiadamy lub zachowało się niewiele egzemplarzy. W bibliotece znajdziemy ponad 10 tysięcy staro-

druków, czyli książek wydrukowanych do początków XIX wieku. Od XIX wieku mówimy już o książce drukowanej. Starodruki w różny sposób trafiały do naszej biblioteki. Część z nich to darowizny. Wielu rektorów i bibliotekarzy dbało o powiększanie biblioteki, dlatego trafiały do nas książki nie tylko w języku polskim, ale też w języku łacińskim oraz starodruki w językach francuskim, niemieckim. Książek współczesnych z XX wieku mamy około 90 tysięcy.

– *Kto mógł i może z tego księgozbioru korzystać?*

– Z racji tego, że jest to specyficzna uczelnia, z jej biblioteki korzystali głównie księża profesorowie oraz klerycy. Nasze zbiory są jednak dostępne dla wszystkich, można je wypożyczać lub korzystać z nich w czytelni. Ze zbiorów specjalnych można korzystać za specjalnym pozwoleniem. Najczęściej wykorzystywane są one do prac naukowych. Liczba czytelników zmniejszyła się na przestrzeni lat. Ludzie korzystają z książek udostępnianych w wersji elektronicznej. Natomiast nasz bogaty księgozbiór, gromadzony przez blisko 300 lat, świadczy o kulturze i historii diecezji kieleckiej.

– *Dziękuję za rozmowę.* ◀

Więcej o bibliotece kieleckiego WSD powiemy w audycji „Historia na fali” w czwartek, 28 listopada o godz. 20, w Radiu eM Kielce.

Historia na fali

czwartek godz. 20
Zaprasza dr Katarzyna Bernat

eM
RADIO

KIELCE 107,9 FM
BUSKO-ZDRÓJ 91,8 FM
ŚWIĘTY KRZYŻ 91,3 FM
WŁOSZCZOWA 94,4 FM

ŚWIĄTECZNIE WSPIERAMY EKONOMIĘ SPOŁECZNĄ

– Podczas kiermaszu będzie można zakupić piękne prezenty dla bliskich, niepowtarzalne ozdoby i dekoracje świąteczne, aby rodzinne spotkania mogły odbywać się przy kolorowym, pięknie udekorowanym stole. Ozdoby te zostały ręcznie wykonane przez ludzi o niezwykłych umiejętnościach i wrażliwości artystycznej, reprezentujących warsztaty terapii zajęciowej, zakłady aktywności zawodowej, przedsiębiorstwa społeczne, fundacje i stowarzyszenia. Dochód ze sprzedaży zostanie przeznaczony na cele społeczne i pozwoli dalej prowadzić działalność na rzecz osób potrzebujących wsparcia – mówi Marszałek Województwa Świętokrzyskiego Renata Janik.

Kiermasz odbędzie się w dniach **2 i 3 grudnia 2024 r.** w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego oraz siedmiu instytucjach publicznych, mających swoją siedzibę w stolicy regionu.

Zapraszamy do zakupu wyjątkowych dekoracji świątecznych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego, Wojewódzkim Urzędzie Pracy, Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (ul. Kolberga 2a), Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa oraz Urzędach Skarbowych w Kielcach - informuje **Elżbieta Korus**, dyrektor ROPS.

Piękne stroiki, bombki, szopki i inne dekoracje świąteczne – to wszystko będzie można zakupić podczas Bożonarodzeniowego Kiermaszu Ekonomii Społecznej, który już za kilka dni odbędzie się w Kielcach.

Bożonarodzeniowy Kiermasz Ekonomii Społecznej to wyjątkowe wydarzenie, które od wielu lat – w imieniu **Samorządu Województwa Świętokrzyskiego** - organizuje Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w okresie przedświątecznym. Tegoroczny Kiermasz promuje ekonomię społeczną w ramach projektu pn. „Koordynacja polityki społecznej w województwie świętokrzyskim” w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

Artykuł napisany został w ramach projektu pn. „Koordynacja polityki społecznej w województwie świętokrzyskim” w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027, Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

TURNUS ŚWIĄTECZNY w Uzdrowisku Busko-Zdrój

Zapraszamy do Sanatorium Marconi
i Szpitala Uzdrowskiego Krystyna
w terminie **16-28.12.2024 r.**

Pakiet obejmuje: zakwaterowanie, wyżywienie,
uroczystą kolację Wigilijną, koncert świąteczny,
wspólne kolędowanie oraz 40 zabiegów

**ZAREZERWUJ SWÓJ POBYT JUŻ DZIŚ
ZAPYTAJ O SZCZEGÓŁY**

tel. 41 370 38 00 e-mail: rezerwacja@ubz.pl

www.uzdrowiskobusko.pl

2011/2024UBZ

TWOJE DOMOWE

Śloneczne Kosmetyki

z Uzdrowskiej Busko-Zdrój S.A. zawierające
naturalne substraty lecznicze: wodę siarczkową,
solankę jodkową i borowinę.

Dostępne w sklepie internetowym

www.slonecznekosmetyki.pl

**KUP ONLINE:
DECORTREND.PL**

**czynne:
Pon - Pt: 8⁰⁰ - 16⁰⁰
Sob: 8⁰⁰ - 14⁰⁰**

**WIELOZADANIOWY GENERATOR OZONU DO OCZYSZCZANIA I ODŚWIEŻANIA
USUWA NIEPRZYJEMNY ZAPACH, DYM, BAKTERIE, WIRUSY**

LEGNICKA 28, KIELCE (Plac REM-WOD)

GRAWER

**IMIĘ
ZNAK ZODIAKU**

MOŻLIWY WŁASNY GRAWER
PRZY UZGODNIENIU

+14zł

**ZESTAW METALOWA PIERSIÓWKA+4 KIELISZKI W ETUI
PRAKTYCZNA/SOLIDNA/STYLOWA**

**22⁰⁰
47**

**WKLAD DO ODŚWIEŻACZA POWIETRZA
WYSTARCZA NAWET NA 60 DNI
RÓŻNE ZAPACHY**

**7⁵⁰
14**

**9⁰⁰
47**

POMYSŁ NA PREZENT

**159⁰⁰
229**

28 000 MG/H

**KULA DYSKOTEKOWA LED + PILOT
ŚWIECI W RYTM DŹWIĘKU
STEROWANA PILOTEM
7 TRYBÓW ŚWIECENIA**

POMYSŁ NA PREZENT

**27⁰⁰
49**

**GRATIS
IKONA WARTOŚCI**

50 ZŁ

**OKULARY DO CZYTANIA OD +1 DO +4
WIELE WZORÓW I KOLORÓW**

**4⁵⁰
9**

**CIEPŁE SKARPEKTY SAMOGRZEJĄCE Z TURMALINEM 37-44
ŁAGODZA BÓL I OPUCHLIWĄ/ANTYPOŚLIZGOWE/WYGODNE/IDEALNE NA ZIMĘ**

**7⁹⁰
19**

13X24 CM

**KOMPLET KOŁĘDOWY ZE STALI NIERDZEWNEJ
+OBRAZ NA DREWNIENIE
KRZYŻ WYS. 19,5 CM/ 20 WZORÓW DO WYBORU**

**IDEALNE DO SPORTÓW
ZIMOWYCH**

**SUPER
HIT**

**WIELOFUNKCYJNE NARZĘDZIE 13w1 W ETUI + 11 BITÓW
KOMPAKTOWE/STAŁ NIERDZEWNA NAJWYŻSZEJ JAKOŚCI**

POMYSŁ NA PREZENT

**29⁰⁰
47**

S-XXL

**24⁰⁰
49**

**ROZGRZEWAJĄCY PÁS MAGNETYCZNY NA KRĘGOSŁUP Z TURMALINEM
ŁAGODZI BÓL/PRZYŚPIESZA METABOLIZM I REHABILITACJĘ/POPRAWIA KRAŻENIE**

POMYSŁ NA PREZENT

**14⁹⁰
70 CM**

**8⁹⁰
55 CM**

**7⁹⁰
30 CM**

BOGATO ZDOBIONE GAŁĄZKI DEKORACYJNE

STREFA WYPRZEDAŻY

DO 1300°C

**12⁹⁰
24**

**ŻAROWY PALNIK GAZOWY
Z REGULOWANYM DUŻYM PŁOMIENIEM**

**29⁰⁰
79**

23X23X23 MM

**MINI KAMERA SZPIEGOWSKA FULL HD
DETEKCYJĄ RUCHU,WYMIARY: 23X23X23MM**

ŚR. 82-30 MM

**3⁹⁰
9**

22 CM

**UNIERSALNY OTWIERACZ SŁOIKÓW,
BUTEK, ZAKRĘTEK 4W1**

**2⁹⁰
7**

R3 R6

ZESTAW 4SZT BATERII AAA LUB AA

**5⁵⁰
12**

**SZACHY MAGNETYCZNE
IDEALNE NA PODRÓŻ 13X7X1,7 CM**

**7⁹⁰
15**

urobatt

**TECHNOLOGIA
MAX POWER**

**ZESTAW 2 SZT MOCNYCH BATERII 1,5V
R20 LUB R14**

**TALIA 54 KART
GRATIS**

**6⁹⁰
12**

**SOLIDNY METALOWY OTWIERACZ DO
BUTEK W KSZTAŁCIE KARTY+GRATIS**

**4⁹⁰
12**

**ROZPALISZ
OGIEŃ
W KAŻDYCH
WARUNKACH**

**TURYSTYCZNA WIECZNA ZAPALKA
Z KRZESIWEM**

**4⁹⁵
12**

+/- 0,1°C

**OD 34°C
DO 42°C**

**DOKŁADNY TERMOMETR MEDYCZNY
SZYBKIE POMIAR**

**7⁵⁰
12**

100 G

**AROMATYCZNY CYNAMON LUB
PRZYPRAWA DO PIERNIKA**

**6⁹⁵
950**

200 G

SPOŻYWCZY KWASEK CYTRYNOWY

HIT

**8⁹⁵
24**

126 CM

MIKROFIBRA

**TELESKOPOWA MIOTEŁKA DO
WYMIATANIA SPÓD MEBLI**

KW 30-2411-24